

BROCHURE

REGISTRATIE HUISARTSEN

PEILING 1 JANUARI 2002

Cijfers uit de registratie van huisartsen

peiling 2002

Nederlands instituut voor
onderzoek van de gezondheidszorg

Cijfers uit de registratie van beroepen in de gezondheidszorg

CIJFERS UIT DE REGISTRATIE VAN HUIS-ARTSEN

Peiling 2002

R. Kenens
L. Hingstman

November 2002

NIVEL
Postbus 1568, 3500 BN UTRECHT
Telefoon: 030 - 2729700

Het NIVEL verzamelt en verspreidt kennis en informatie over structuur en functioneren van de gezondheidszorg.

Tot de activiteiten van het NIVEL behoren het verrichten van wetenschappelijk onderzoek, registratie- en documentatie-activiteiten en het beheren van een (algemeen toegankelijke) bibliotheek.

INHOUD

pag.

1.	INLEIDING	5
2.	GEVESTIGDE HUISARTSEN EN HIDHA's	7
-	Aantal en groei	7
-	Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen	9
-	Leeftijd	10
-	Praktijkvorm zelfstandig gevestigde huisartsen	11
-	Aantal praktijken	12
-	Apotheekhoudende huisartsen	13
-	Full-time/part-time	13
-	Spreiding en dichtheid	14
3.	PAS AFGESTUDEERDE HUISARTSEN	16
-	Huisartsen in opleiding	16
-	Werkzaamheden pas afgestudeerden	17
-	Praktijkzoekende huisartsen	20
-	Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven	23
4.	SAMENVATTING	24
5.	BEGRIPPEN	25

1. INLEIDING

Het Nivel registreert sinds jaren gegevens over beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Voor de huisartsen houdt het Nivel een tweetal registraties bij. Dit betreft enerzijds een registratie van zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's en anderzijds een registratie van pas afgestudeerde huisartsen. Allereerst zal de opzet van beide registraties in het kort worden toegelicht.

Registratie zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's

Sinds 1974 wordt op het Nivel een registratie bijgehouden van gevestigde huisartsen en HIDHA's. Dit zijn huisartsen die de algemene praktijk uitoefenen voor ziekenfondspatiënten en particuliere patiënten en die ziekenfondspatiënten op eigen naam of op naam van de maatschap hebben. De gegevens voor deze registratie worden verkregen via diverse bronnen (Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie, NHG e.d.) en via eigen gegevensverzameling.

De belangrijkste gegevens die in deze registratie worden bijgehouden zijn een aantal persoonsgegevens (naam, woonadres, leeftijd, geslacht e.d.) en een aantal gegevens over de praktijk (praktijkadres, vestigingswijze, praktijkvorm e.d.).

Registratie pas afgestudeerde huisartsen

Sinds januari 1979 verzamelt het Nivel gegevens over mensen die de huisartsenopleiding hebben voltooid. Voor deze gegevensverzameling wordt van twee gegevensbronnen gebruikgemaakt. Enerzijds worden gegevens van de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie

Commissie (HVRC) geraadpleegd en anderzijds wordt informatie verkregen uit de enquête die het Nivel jaarlijks verstuurt op peildatum 1 januari.

Door de Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie wordt omtrent de pas afgestudeerde huisartsen de volgende informatie verstrekt:

- naam, geslacht, geboorteplaats en -datum;
- het huidige woonadres;
- de universiteit waar het artsexamen is afgelegd en de datum waarop dit is gebeurd;
- de universiteit waar men de huisartsenopleiding gevolgd heeft en de begin- en einddatum van deze opleiding;
- de datum van registratie als huisarts.

De tweede informatiebron is de jaarlijkse vragenlijst die wordt toegestuurd aan alle afgestudeerden van de huisartsenopleiding, dat wil zeggen aan diegenen die in het jaar voorafgaand aan de peiling de huisartsenopleiding hebben voltooid, alsmede degenen die bij voorgaande peilingen niet aangaven zelfstandig gevestigd te zijn en hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk nog niet hebben opgegeven. Het doel hiervan is inzicht te krijgen in de bezigheden en voornemens van deze groep. De vragenlijst bevat vier onderdelen: één gedeelte voor afgestudeerden die zich zelfstandig hebben gevestigd, één gedeelte voor degenen die als HIDHA werkzaam zijn, één gedeelte voor mensen die op zoek zijn naar een zelfstandige vestiging (of tijdelijk niet-zoekend, maar nog wel 'in de markt' zijn), en tenslotte één gedeelte voor hen die definitief hebben afgezien van het plan om als

huisarts te gaan werken of nooit dergelijke plannen hebben gehad.

Op basis van bovengenoemde gegevens kunnen onder andere de volgende vragen beantwoord worden:

- hoeveel huisartsen hebben de huisartsenopleiding gevolgd?
- hoeveel van hen hebben zich als huisarts gevestigd of zijn als HIDHA werkzaam?
- hoeveel tijd verloopt er tussen beëindiging van de huisartsenopleiding en aanvang van de werkzaamheden als huisarts?
- hoeveel huisartsen zijn op zoek naar een praktijk?
- hoeveel huisartsen hebben hun vestigingsplannen voor een eigen praktijk opgegeven?
- welke voorkeuren hebben huisartsen ten aanzien van een toekomstige praktijk?

Gezien de opzet van de registratiesystemen kunnen in het licht van achteraf nog uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet bevroren, hetgeen betekent dat er in de cijfers kleine verschillen kunnen optreden met eerder gepubliceerde statistische overzichten.

Tot op heden zijn er 23 peilingen geweest. Voor de peiling van 1 januari 2002 zijn 1.085 vragenlijsten verstuurd. Na één rappel werden de pas afgestudeerde huisartsen die niet reageerden telefonisch benaderd. Het resultaat van deze werkwijze is een respons van 92%. In totaal waren er 63 nog niet gevestigde huisartsen

onbereikbaar. Daarnaast bevonden zich 18 huisartsen op de peildatum in het buitenland.

2. GEVESTIGDE HUISARTSEN EN HIDHA'S

Aantal en groei

Op 1 januari 2002 zijn er in Nederland 7.939 - huisartsen werkzaam (zie tabel 1). Van hen zijn er 7.322 zelfstandig gevestigd. De overige 617 zijn HIDHA's (afgestudeerde huisartsen die langer dan een half jaar in loondienst van een zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam zijn). Vergeleken met het vorige peiljaar 2001 is het totaal aantal huisartsen met 176 toegenomen, ofwel een groei van 2,3%.

Tabel 1: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's naar geslacht vanaf 1980, per 1 januari

	Zelfstandig gevestigde huisartsen			HIDHA's			Totaal
	man	vrouw	totaal	man	vrouw	totaal	
1980	5.041	216	5.257	110	155	265	5.522
1985	5.433	476	5.909	122	181	303	6.212
1990	5.615	776	6.391	169	240	409	6.800
1991	5.616	849	6.465	154	238	392	6.857
1992	5.634	901	6.535	127	242	369	6.904
1993	5.618	971	6.589	120	254	374	6.969
1994	5.631	1.018	6.649	107	257	364	7.013
1995	5.657	1.096	6.753	96	276	372	7.125
1996	5.662	1.152	6.814	81	275	356	7.170
1997	5.656	1.260	6.916	113	348	461	7.377
1998	5.668	1.330	6.998	93	365	458	7.456
1999	5.691	1.400	7.091	101	379	480	7.571
2000	5.702	1.514	7.216	94	396	490	7.706
2001	5.631	1.639	7.270	87	406	493	7.763
2002	5.583	1.739	7.322	111	506	617	7.939

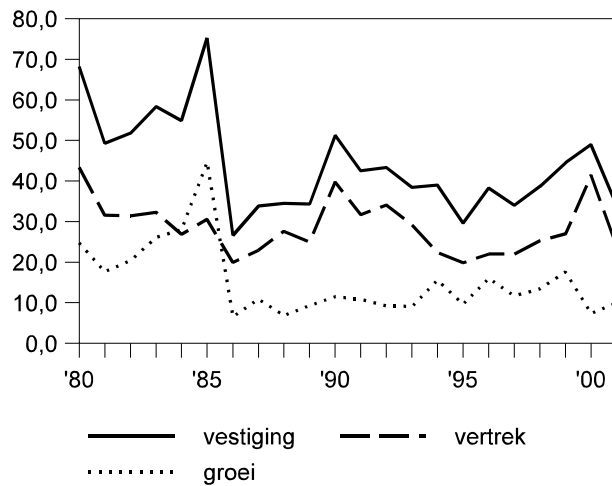
Bijna 24% van de zelfstandig gevestigde huisartsen is vrouw. Het aandeel vrouwen onder HIDHA's ligt aanzienlijk hoger, namelijk 82%. Voor zowel de zelfstandig gevestigden als de HIDHA's geldt dat het aantal vrouwelijke huisartsen in de afgelopen 10 jaar sterk is toegenomen en (bijna) is verdubbeld. Het aantal mannelijke huisartsen is daarentegen afgenomen. De afname van het aantal mannelijke HIDHA's (-13%) is aanzienlijk groter dan die voor de mannelijke zelfstandig gevestigde huisartsen (-1%).

Vestiging en vertrek zelfstandig gevestigde huisartsen

De groei van het aantal huisartsen is het resultaat van vestiging en vertrek. Uit figuur 1 kan worden afgeleid dat de groei van het vestigingscijfer in 2001 niet doorzet. In 2001 hebben zich in totaal 248 huisartsen gevestigd, van wie de helft vrouw. In 2000 vestigden zich nog 355 huisartsen.

Het vertrekcijfer is na de forse stijging in 2000 weer rond het niveau van 1999. In totaal hebben 175 huisartsen hun praktijk neergelegd. Per saldo is in 2001 het aantal huisartsen met 73 toegenomen.

Figuur 1: Vestiging, vertrek en groei van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1980 (in %)

Het merendeel van de huisartsen (44%) die in 2001 met een praktijk zijn begonnen, hebben zich in een groepspraktijk gevestigd. Daarnaast is 30% in een duopraktijk begonnen en heeft 25% zich in een solopraktijk gevestigd.

Er zijn overigens grote verschillen tussen mannen en vrouwen. Zo is bijvoorbeeld het percentage mannelijke huisartsen (36%) dat zich in een solopraktijk heeft gevestigd ruim twee keer zo groot als dat van de vrouwen (15%). De vrouwelijke huisartsen zijn daarentegen relatief vaker in een duopraktijk (35%) of groepspraktijk (50%) gestart; voor de mannen geldt dit voor respectievelijk 25% en 39%.

Van de 175 huisartsen die in 2001 met hun praktijk zijn gestopt, heeft 29% als reden opgegeven dat men een andere functie (geen huisarts) heeft aanvaard. Dit geldt overigens in grotere mate voor vrouwen (39%) dan voor

mannen (26%). Het grootste deel (54%) heeft om leeftijdsredenen de praktijk neergelegd.

Leeftijd

De leeftijdsopbouw van de groep huisartsen is door de jaren heen aanzienlijk veranderd. Was in 1987 nog ruim 47% van de huisartsen (incl. HIDHA's) jonger dan 40 jaar, in 2002 bedraagt dit aandeel circa 21% (zie tabel 2). De vrouwelijke huisartsen hebben een aanmerkelijk jongere leeftijdsopbouw dan mannen. Van de vrouwen is 43% jonger dan 40 jaar, tegenover slechts 12% van de mannen. Worden de zelfstandig gevestigde huisartsen en de HIDHA's afzonderlijk bekeken, dan blijkt dat van de zelfstandig gevestigden 17% jonger is dan veertig jaar, tegenover circa 66% van de HIDHA's.

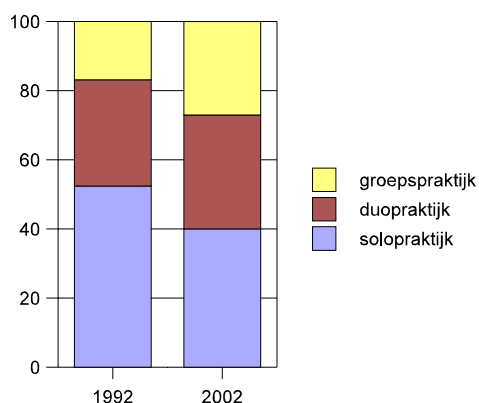
Tabel 2: Leeftijdverdeling van huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) naar geslacht, per 1 januari 2002

Leeftijd	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 30	3	0,1	18	0,8	21	0,3
30-34	148	2,6	329	14,7	477	6,0
35-39	545	9,6	609	27,1	1.154	14,5
40-44	975	17,1	477	21,2	1.452	18,3
45-49	1.424	25,0	498	22,2	1.922	24,2
50-54	1.504	26,4	244	10,9	1.748	22,0
55-59	914	16,1	62	2,8	976	12,3
60-64	180	3,2	8	0,4	188	2,4
> 64	1	0,0			1	0,0
Totaal	5.694	100,0	2.245	100,0	7.939	100,0

Praktijkvorm zelfstandig gevestigde huisartsen

Van de Nederlandse huisartsen werkt 40% in een solo-praktijk, 33% in een duopraktijk en 27% in een groepspraktijk (zie figuur 2). Het percentage huisartsen met een solopraktijk is overigens het afgelopen decennium vrijwel ieder jaar afgenomen. In 1992 bedroeg het relatief aantal solowerkende huisartsen nog 52%.

Figuur 2: Relatieve verdeling van de praktijkvorm waarin zelfstandig gevestigde huisartsen werkzaam zijn, per 1 januari 1992 en 2002

Aantal praktijken

Nederland telt op 1 januari 2002 in totaal 4.681 praktijken (zie tabel 3). Het aantal praktijken is ten opzichte van 2001 licht afgenomen (-1%). Het merendeel van de praktijken bestaat uit solopraktijken (63%). Van de overige praktijken is 26% een duopraktijk en 11% een groepspraktijk.

Tabel 3: Relatief aantal praktijken naar praktijkvorm vanaf 1998, per 1 januari

Peildatum	solo-praktijk	duo-praktijk	groeps-praktijk	totaal (abs)
1998	68,0%	24,0%	8,0%	4.810
1999	66,9%	24,5%	8,4%	4.808
2000	65,8%	24,9%	9,2%	4.801
2001	64,4%	25,4%	10,1%	4.750
2002	63,3%	25,5%	11,2%	4.681

Apotheekhoudende huisartsen

Per 1 januari 2002 telt Nederland 606 apotheekhoudende huisartsen. Van alle

in Nederland zelfstandig gevestigde huisartsen is 8% apotheekhoudend. In 1992 bedroeg dit nog 10%. In totaal zijn er 515 apotheekhoudende praktijken. Ten opzichte van 2001 is dit aantal met 8 afgenomen.

Full-time/part-time

Per 1 januari 2002 werkt 42% van de huisartsen (inclusief HIDHA's) part-time. Het zijn echter met name de vrouwelijke huisartsen die een part-time baan hebben (83%). Van de mannelijke huisartsen werkt daarentegen 31% part-time.

Wordt vervolgens onderscheid gemaakt naar functie dan blijkt het grote verschil tussen de zelfstandig gevestigden en de HIDHA's. Van de zelfstandig gevestigde huisartsen werkt 37% part-time, van de HIDHA's ruim 98% (zie tabel 4).

Tabel 4: Relatieve verdeling van de omvang van de werkweek van zelfstandig gevestigde huisartsen en HIDHA's naar geslacht, per 1 januari 2002

Omvang werkweek in FTE ¹	Zelfstandig gevestigde huisartsen			HIDHA's		
	man %	vrouw %	totaal %	man %	vrouw %	totaal %
< 0,20	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2
0,20 - 0,40	0,3	1,9	0,7	38,9	25,2	27,6
0,40 - 0,60	4,6	28,5	10,1	24,1	46,8	42,8
0,60 - 0,80	7,9	33,5	13,9	22,2	21,0	21,2
0,80 - 1	11,8	14,2	12,3	13,0	5,4	6,7
1 (full-time)	75,5	21,9	63,0	1,9	1,4	1,5
<i>Gem. aantal Fte</i>	<i>0,91</i>	<i>0,68</i>	<i>0,85</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>

¹ Full-time equivalent.

Spreiding en dichtheid

Van de huisartsen (zelfstandig gevestigden en HIDHA's tezamen) is het merendeel (27%) gevestigd in gemeenten met een sterk stedelijk karakter. In gemeenten met een niet-stedelijk karakter zijn relatief de minste huisartsen gevestigd (14%).

Het aandeel vrouwelijke huisartsen neemt toe naarmate de verstedelijking toeneemt. In de zeer sterk verstedelijkte gemeenten is 35% van de huisartsen van het vrouwelijk geslacht, terwijl dat in de niet-stedelijke gemeenten 23% is.

Er zijn grote regionale verschillen wat betreft de praktijkvorm waarin huisartsen werkzaam zijn. In Friesland en Zeeland is bijna de helft (48%) van de huisartsen werkzaam in een solopraktijk. In Groningen geldt dat voor 60% van de huisartsen. In de provincies Utrecht en Flevoland is het percentage solowerkende huisartsen het kleinst (respectievelijk 30% en 17%). Het relatief aantal groepspraktijken in Flevoland is daarentegen erg groot (79%).

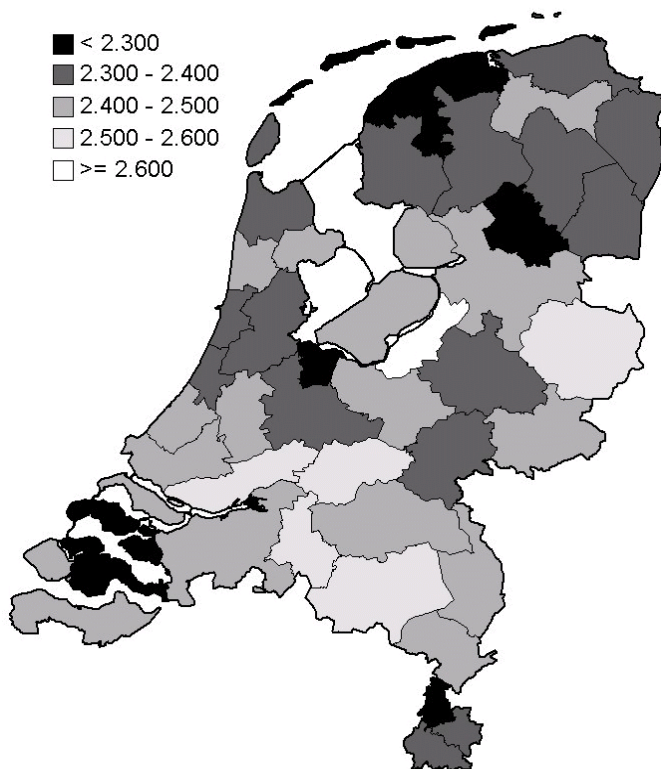
De huisartsendichtheid, dit is het gemiddeld aantal inwoners per Fte huisarts (zelfstandig gevestigden én HIDHA's tezamen) bedraagt 2.427 (zie tabel 5). De regionale verschillen in huisartsendichtheid zijn klein. De laagste huisartsendichtheden worden gemeten in Noord-Brabant (2.500) en Overijssel (2.488). De hoogste huisartsendichtheden treft men aan in Drenthe (2.294) en Friesland (2.305).

Tabel 5: Aantal Fte huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's) en huisartsendichtheid per provincie per 1 januari 2002

Provincie	Aantal inwoners	Aantal Fte huisarts	Inwoners per Fte huisarts
Groningen	570.300	239,0	2.386
Friesland	636.779	276,2	2.305
Drenthe	478.900	208,8	2.294
Overijssel	1.093.876	439,6	2.488
Flevoland	341.523	139,8	2.443
Gelderland	1.948.813	801,9	2.430
Utrecht	1.139.587	473,6	2.406
Noord-Holland	2.557.353	1.074,7	2.380
Zuid-Holland	3.423.241	1.391,3	2.460
Zeeland	376.959	160,6	2.347
Noord-Brabant	2.390.107	956,1	2.500
Limburg	1.142.855	474,8	2.407
Nederland	16.100.293	6.634,4	2.427

In figuur 3 zijn de regionale verschillen in de huisartsendichtheid in kaart gebracht. Uit deze figuur kan afgeleid worden dat het met name de noordelijke provincies Friesland, Groningen en Drenthe en de kop van Noord-Holland de gebieden zijn met de hoogste huisartsendichtheid (op kaart de donkere gebieden). Maar ook Amsterdam en omstreken, grote delen van Zeeland, het zuiden van Limburg en het gebied rond Apeldoorn en Nijmegen kennen hoge huisartsendichtheden. De laagste huisartsendichtheden worden aangetroffen in het gebied ten zuidoosten van Flevoland (tussen Zwolle en Laren), Twente, in Rivierenland en rond Eindhoven en Tilburg.

Figuur 3: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per FTE

huisarts) op 1 januari 2002 per WGR-regio

3. PAS AFGESTUDEERDE HUISARTSEN

Huisartsen in opleiding

Per november 2002 volgen 1.138 artsen de opleiding huisartsgeneeskunde. Van hen is circa 62% vrouw. Allen volgen de opleiding volgens het driejarig curriculum. Van

deze 1.138 artsen zitten er 450 in het eerste jaar, 380 in het tweede jaar en 308 in het derde jaar.

Tabel 6: Aantal huisartsen in opleiding per Universitair Huisartsen Instituut en per jaargang, november 2002¹

	1e jaar	2e jaar	3e jaar
U.v.Amsterdam (UvA)	49	45	51
VU Amsterdam (VU)	55	49	28
Groningen	44	42	38
Leiden	57	42	38
Maastricht	51	34	34
Nijmegen	73	55	42
Rotterdam	63	56	37
Utrecht	58	57	44
Totaal	450	380	308

¹ Exclusief verschuivingen door uitstellen, ziektes, zwangerschapsverlof etc.

Bron: Huisarts en Verpleeghuisarts Registratie Commissie (HVRC).

Werkzaamheden pas afgestudeerden

Uit tabel 7 kan worden afgeleid dat in de periode 1974 tot en met 2001 in totaal 9.397 huisartsen de opleiding hebben voltooid. Het grootste deel hiervan (60%) is op 1 januari 2002 gevestigd als huisarts. Circa 6% is als HIDHA werkzaam. Tevens blijkt dat zo'n 30% niet (meer) als huisarts werkzaam is en ook geen plannen heeft om dat beroep te gaan uitoefenen. Een deel van deze laatste groep (741 personen) is overigens na het voltooien van hun opleiding wel als zelfstandig gevestigd huisarts werkzaam geweest, maar is hier om bepaalde redenen mee gestopt.

Tabel 7: Overzicht van de activiteiten van alle afgestudeerde huisartsen vanaf 1974 op 1 januari 2002*

Jaar voltooiing opleiding	Gevestigd		HIDHA		Waar- nemer ¹		Afgezien/ Gestopt		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1974	14	43,8	1	3,1	-	-	17	34,4	-	-	26	100,0
1975	91	52,3	-	-	-	-	82	47,7	-	-	172	100,0
1976	171	50,1	2	0,6	-	-	168	49,3	-	-	341	100,0
1977	236	52,3	4	0,9	-	-	208	46,2	3	0,7	451	100,0
1978	267	55,4	6	1,2	1	0,2	204	42,3	4	0,8	482	100,0
1979	246	53,9	6	1,3	-	-	203	44,6	1	0,2	456	100,0
1980	228	52,3	8	1,8	-	-	197	45,2	3	0,7	436	100,0
1981	237	56,8	11	2,6	-	-	166	39,8	3	0,7	417	100,0
1982	246	55,7	8	1,8	1	0,2	184	41,6	3	0,7	442	100,0
1983	237	58,0	9	1,9	-	-	179	38,0	10	2,1	471	100,0
1984	275	55,6	7	1,4	3	0,6	206	41,6	4	0,8	495	100,0
1985	258	53,4	6	1,2	-	-	214	44,3	5	1,0	483	100,0
1986	271	62,6	8	1,8	1	0,2	152	35,2	1	0,2	434	100,0
1987	298	63,1	9	1,9	3	0,6	159	33,6	3	0,6	472	100,0
1988	241	63,8	14	3,7	3	0,8	116	30,7	6	1,6	378	100,0
1989	120	67,0	7	3,9	-	-	48	26,8	4	2,2	179	100,0

Vervolg tabel 7

Jaar voltooiing opleiding	Gevestigd		HIDHA		Waar- nemer ¹		Afgezien/ Gestopt		Overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1990	150	80,6	9	4,8	2	1,1	23	12,4	2	1,1	186	100,0
1991	220	73,1	21	7,0	3	1,0	55	18,2	2	0,7	301	100,0
1992	213	78,0	12	4,4	3	1,1	42	15,4	3	1,1	273	100,0
1993	216	77,7	23	8,3	6	2,2	31	11,2	2	0,7	278	100,0
1994	233	77,7	30	10,0	7	2,3	26	8,6	4	1,3	300	100,0
1995	242	81,5	28	9,4	9	3,0	16	5,4	2	0,7	297	100,0
1996	91	77,8	11	9,4	4	3,4	11	9,4	-	-	117	100,0
1997	140	71,4	27	13,8	12	6,1	14	7,1	3	1,5	196	100,0
1998	220	72,8	42	13,9	25	8,3	12	4,0	3	1,0	302	100,0
1999	195	52,4	84	22,6	68	18,3	15	4,0	10	2,7	372	100,0
2000	134	43,4	81	26,2	67	21,7	13	4,2	14	4,5	309	100,0
2001	64	19,6	80	24,5	147	45,1	11	3,4	24	7,4	326	100,0
Totaal	5.589	59,5	554	5,9	365	3,9	2.772	29,5	117	1,2	9.397	100,0

* Exclusief pas afgestudeerde huisartsen die in het buitenland zijn afgestudeerd.

¹ Deze groep bestaat grotendeels uit waarnemers die op zoek zijn naar een praktijk. Daarnaast vallen onder deze categorie personen die op zoek zijn naar een praktijk, maar momenteel andere werkzaamheden uitoefenen.

Praktijkzoekende huisartsen

Op 1 januari 2002 zijn er in Nederland 620 praktijkzoekende huisartsen en huisartsen die als HIDHA aan de slag willen. Hiervan zijn er 381 actief aan het zoeken en 239 hebben plannen om binnen twee jaar actief op zoek te gaan naar een praktijk. Ten opzichte van de vorige peiling op 1 januari 2001 is hun aantal met 22 toegenomen, ofwel een toename van 4% (zie tabel 8). Van de 620 praktijkzoekende huisartsen is 63% vrouw. Dit percentage ligt boven het percentage vrouwelijke huisartsen dat de laatste jaren de huisartsenopleiding heeft voltooid.

De groep praktijkzoekende huisartsen bestaat voor het grootste deel uit waarnemers en HIDHA's (respectievelijk 50% en 34%).

Tabel 8: Aantal praktijkzoekende huisartsen vanaf 1980 (1 januari)

Peildatum	Praktijkzoekende huisartsen ¹
1980	676
1985	803
1990	683
1991	503
1992	534
1993	449
1994	578
1995	616
1996	709
1997	585
1998	489
1999	529
2000	556
2001	598
2002	620

¹ Inclusief in het buitenland opgeleide huisartsen.

Wat de wensen van de praktijkzoekende huisartsen betreft, blijkt dat de meeste van hen voorkeur hebben voor het werken in een groepspraktijk (68%) of een duo-praktijk (25%). Slechts 2% zou het liefst in een solopraktijk willen werken. De overige 5% heeft geen voorkeur.

Als de wensen van de praktijkzoekenden worden uitgesplitst naar mannen en vrouwen, dan blijkt vrouwen niet als solowerkende huisarts aan de slag willen gaan. Voor de mannen geldt dat 5% een solopraktijk wenst.

Van alle praktijkzoekende huisartsen wenst zo'n 86% een part-time baan. Uitgesplitst naar geslacht zijn duidelijke verschillen waarneembaar tussen mannen en vrou-

wen; circa 70% van de mannelijke praktijkzoekende huisartsen spreekt zich uit voor een part-time baan, tegenover 97% van de vrouwelijke praktijkzoekenden.

De praktijkzoekende huisartsen is tevens gevraagd naar de gewenste praktijkomvang. Uit tabel 9 blijkt dat circa 42% zich uitspreekt voor een praktijk met minder dan 2.000 patiënten. De gemiddelde gewenste praktijkomvang bedraagt 1.892. Ook hier blijken de verschillen tussen mannen en vrouwen groot. De gemiddelde gewenste praktijkomvang van mannen bedraagt 2.183 en van vrouwen 1.708.

Tabel 9: Gewenste praktijkomvang van praktijkzoekende huisartsen per 1 januari 2002¹

Gewenste praktijkomvang	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
< 1.750	19	13,8	102	44,2	121	32,8
1.750-1.999	5	3,6	28	12,1	33	8,9
2.000-2.249	39	28,3	47	20,3	86	23,3
2.250-2.499	22	15,9	18	7,8	40	10,8
2.500 of meer	43	31,2	7	3,0	50	13,6
geen voorkeur	10	7,2	29	12,6	39	10,6
Totaal	138	100,0	231	100,0	369	100,0
Gemiddeld	2.183		1.708		1.892	

¹ Exclusief personen die als HIDHA aan de slag willen.

Als de gewenste gemiddelde praktijkomvang over een wat langere periode wordt gezien, dan blijkt dat deze lange tijd rond de 2.000 heeft geschommeld. Vanaf 1999 wensen praktijkzoekende huisartsen echter een

iets kleinere praktijkomvang van rond de 1.900
patiënten.

Tabel 10:

De gewenste gemiddelde praktijkomvang van praktijkzoekende huisartsen vanaf 1986, per 1 januari

Peildatum	Gemiddelde gewenste praktijkomvang
1986	1.970
1987	1.985
1988	2.000
1989	2.045
1990 ¹	.
1991	2.072
1992	1.976
1993	2.119
1994	2.035
1995	2.027
1996	2.055
1997	1.975
1998	1.972
1999	1.854
2000	1.927
2001	1.925
2002	1.892

¹ Gegevens ontbreken.

Huisartsen die hun vestigingsplannen hebben opgegeven

De peiling van 1 januari 2002 toont dat 40 huisartsen die in Nederland een huisartsenopleiding hebben gevolgd in de loop van 2001 van hun plannen hebben afgezien om huisarts te worden. Het totaal aantal huisartsen dat sinds 1974 is opgeleid en de vestigingsplannen heeft opgegeven komt hiermee op 2.071. Dit is 22% van alle sinds 1974 opgeleide huisartsen.

Van de totale groep van 40 huisartsen die in 2001 met het zoeken is gestopt, blijkt dat 43% wel vestigingsplan-

nen heeft gehad, maar deze niet heeft kunnen realiseren. Circa 38% heeft nooit serieuze plannen gehad om zich zelfstandig te vestigen.

Een groot deel (23%) van de groep die in 2001 heeft afgezien van vestiging is in het buitenland aan de slag gegaan (bijvoorbeeld als tropenarts).

4. SAMENVATTING

- Op 1 januari 2002 telt Nederland 7.939 zelfstandig gevestigde huisartsen en 617 HIDHA's. Onder hen zijn 2.245 vrouwelijke huisartsen (28%).
- Circa één op de vijf huisartsen is jonger dan veertig jaar.
- Verreweg de meeste (40%) zelfstandig gevestigde huisartsen zijn werkzaam in een solopraktijk. Ongeveer 33% werkt in een duopraktijk en 27% van hen is werkzaam in een groepspraktijk.
- In 2002 zijn er 4.681 praktijken. De meeste (63%) hiervan zijn solopraktijken.
- Van alle zelfstandig gevestigde huisartsen is 8% apothekhoudend.
- In totaal werkt 42% van de huisartsen (zelfstandig gevestigden én HIDHA's tezamen) part-time.
- De gemiddelde huisartsendichtheid is 2.427 inwoners per FTE huisarts.
- Per 1 januari 2002 zijn er in Nederland 620 praktijkzoekende huisartsen. Van hen wenst het grootste deel (ruim 93%) een duo- of groepspraktijk.

- 40 nog niet gevestigde huisartsen hebben in 2001 hun vestigingsplannen opgegeven. Van hen had 43% bij het voltooien van hun opleiding wel serieuze vestigingsplannen.
- Van alle sinds 1974 afgestudeerde huisartsen (9.397) hebben er 2.031 (22%) hun plannen om zich te vestigen opgegeven. 741 van hen (8%) zijn na het voltooien van hun opleiding als zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam geweest, maar hebben in de loop der tijd deze werkzaamheden neergelegd.

5. BEGRIPPEN

Zelfstandig gevestigde huisarts - een huisarts die de algemene praktijk uitoefent voor ziekenfonds- en particuliere patiënten en die ziekenfondspatiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft.

HIDHA - een huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal een half jaar) in dienst van een zelfstandig gevestigde huisarts werkzaam is.

Solopraktijk - praktijkvoering door een zelfstandig gevestigde huisarts (al of niet in samenwerking met een HIDHA).

Duopraktijk - praktijkvoering door twee zelfstandig gevestigde huisartsen in een gezamenlijk praktijkgebouw.

Groepspraktijk - praktijkvoering door tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen onder één dak.

FTE - full-time equivalent.

Huisartsendichtheid - het gemiddeld aantal inwoners
per
FTE huisarts (zelfstandig gevestigde huisarts én
HIDHA).